

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, de Oradea

Oradea, 27 septembrie

Seria I, Anul XXI, Nr. 3 (287), 2017

NOUA BISERICA DIN VALCĂU DE SUS

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

Mihai Pavel, Episcopul greco-catolic al Diecezei de Oradea - pag. 5-7;

Scrisoarea Episcopilor catolici despre apărarea familiei și căsătoriei- pag. 20.

Comunicat

Familiiile, tinerii și învățământul catolic, mijloacele și modalitățile de comunicare ale Bisericii și opera misionară s-au aflat în centrul discuțiilor episcopilor romano-catolici și greco-catolici din România, reuniți la Iași în perioada 18 – 20 septembrie 2017, în sesiune plenară de toamnă a Conferinței Episcopilor catolici din România (CER). Lucrările au fost găzduite de Episcopia Romano-Catolică de Iași și au fost deschise în prezența Excelenței Sale Mons. Miguel Maury Buendía, Nunțiu Apostolic în România.

Invitat special la această sesiune a fost Mons. Dario Viganò, Prefect al Secretariatului pentru Comunicații al Sfântului Scaun, care le-a prezentat episcopilor din România procesul de reformă prin care trec mijloacele de comunicare din subordinea Sfântului Scaun și implicațiile acestei reforme asupra comunicării din cadrul Bisericilor locale.

Împreună cu experți de la Seminarul Mare din

Iași, episcopii au analizat diferite teme care țin de Drep-tul bisericesc: aplicarea pastoral-canonică a Exhortației Amoris laetitia în România, ca și a documentelor care reglementează activitatea Tribunalului Bisericesc și administrarea bunurilor ecleziastice, situația actuală și propuneri de formare a vocațiilor adulte la preoție.

Episcopii catolici susțin demersul de declanșare a referendumului pentru modificarea art. 48, alin. 1 din Constituția României și au transmis credincioșilor în acest sens o Scrisoare Pastorală.

În plan pastoral-educational, ierarhii catolici au analizat situația în care își desfășoară activitatea preoții români aflați în țări de misiune și rezultatul demersurilor făcute de Conferința Episcopilor din România pe lângă autoritățile române în ce privește învățământul catolic. Episcopii au vizitat localitatea Cotnari, unul dintre centrele importante vechi catolice moldovenești, unde odinioară au funcționat mai multe biserici catolice, o școală latină, o bibliotecă de curte și un proiect de academie. Declararea, de către Uniunea Europeană, a anului 2018 ca an al patrimoniului cultural, impune și Bisericii Catolice o valorificare a patrimoniului pe care îl deține.

Episcopii au primit cu bucurie propunerea călugărilor franciscani din România de a aduce în țară, între 7 mai – 15 iunie 2018, relicva Sfântului Anton de Padova, „ocrotitorul și mijlocitorul familiei creștine” și, de asemenea, au confirmat conducerea Acțiunii Catolice din România. Următoarea perioadă va fi bogată în evenimente dintre care cel mai important din 2018 va fi vizita „ad limina apostolorum”, pentru care membrii Conferinței Episcopilor din România se pregătesc deja.

Viitoarea sesiune plenară a Conferinței Episcopilor catolici din România se va desfășura la Blaj, în perioada 30 aprilie – 2 mai 2018.

Pr. Francisc UNGUREANU - Secretar general

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* Trebuie să iertăm

7.09.2017

Iubiți frați și surori, bună ziua!

Textul evanghelic din această duminică (cf. Mt 18,21-35) ne oferă o învățătură despre iertare, care nu neagă ofensa îndurată ci recunoaște că ființa umană, creată după imaginea lui Dumnezeu, este mereu mai mare decât răul pe care îl comite. Sfântul Petru îl întreabă pe Isus: „De câte ori să îl iert pe fratele meu care greșește împotriva mea? De șapte ori?” (v. 21). Lui Petru i se pare deja maximul să ierte de șapte ori una și aceeași persoană; și probabil că și nouă ni se pare deja mult să facem asta de două ori. Însă Isus răspunde: „Nu îți spun până la șapte ori, ci până la șaptezeci de ori șapte” (v. 22), adică întotdeauna: tu trebuie să ierți mereu. Și confirmă asta relatând parabola regelui milostiv și a slujitorului nemilos, în care arată incoerența celui care mai înainte a fost iertat și după aceea refuză să ierte.

Regele din parabolă este un om generos care, cuprins de compasiune, iartă o datorie enormă – „zece mii de talanți”: enorm – unui slujitor care îl imploră. Însă același servitor, imediat ce întâlnește un alt servitor ca și el care îi datora o sută de dinari – adică mult mai puțin – se comportă în mod nemilos, aruncându-l în închisoare. Atitudinea incoerentă a acestui servitor este și a noastră atunci când refuzăm iertarea fraților noștri. În timp ce regele din parabolă este imaginea lui Dumnezeu care ne iubește cu o iubire așa de bogată în milostivire încât ne primește și ne iubește și ne iartă încontinuu.

Încă de la Botezul nostru Dumnezeu ne-a iertat, ștergându-ne o datorie insolubilă: păcatul strămoșesc. Însă, aceea este prima dat. După aceea, cu o milostivire fără limite, El ne iartă toate păcatele imediat ce arătăm chiar și numai un mic semn de căință. Așa este Dumnezeu: milostiv. Când suntem tentați să închidem inima noastră în fața celui care ne-a ofensat și ne cere iertare, să ne amintim de cuvintele Tatălui ceresc adresate servitorului nemilos: „Eu ți-am iertat toată datoria aceea pentru că m-ai rugat. Nu trebuia să te înduri și tu de cel care este servitor ca și tine așa cum eu m-am îndurat de tine?” (v. 32-33). Oricine a experimentat bucuria, pacea și libertatea interioară care vine din faptul de a fi iertat poate să se deschidă la posibilitatea de a ierta la rândul său.

În rugăciunea Tatăl nostru Isus a voit să înseze aceeași învățătură din această parabolă. A pus în relație directă iertarea pe care o cerem de la Dumnezeu cu iertarea pe care trebuie să o acordăm fraților noștri: „Ne iartă nouă greșelile noastre precum și noi iertăm greșelile noastre” (Mt 6,12). Iertarea lui Dumnezeu este semnul iubirii Sale îmbelșugate față de fiecare dintre noi; este iubirea care ne lasă liberi să ne

îndepărtăm, ca fiul risipitor, dar care așteaptă în fiecare zi întoarcerea noastră; este iubirea întreprinzătoare a păstorului față de oaia pierdută; este duioșia care primește pe fiecare păcătos care bate la ușa sa. Tatăl ceresc – Tatăl nostru – este plin, este plin de iubire și vrea să ne-o ofere, dar nu poate face asta dacă închidem inima noastră la iubirea față de alții.

Fecioara Maria să ne ajute să fim tot mai conștienți de gratuitatea și de măreția iertării primite de la Dumnezeu, pentru a deveni milostivi ca El, Tatăl bun, încet la mânie și mare în iubire.

După Angelus, Sfântul Părinte a spus următoarele:

Iubiți frați și surori!

Vă salut cu afect pe voi toți, romani și pelerini care proveniți din diferite țări: familii, grupuri parohiale, asociații. Salut credincioșii din La Plata (Argentina), pe oficialii de la Școala Militară din Columbia și catehetele din Rho. Salut participanții la cursa de alergare Via Pacis, care a atins locuri de cult ale diferitelor confesiuni religioase prezente la Roma. Doresc ca această inițiativă culturală și sportivă să poată favoriza dialogul, conviețuirea și pacea. Salut numeroșii tineri veniți de la Loreto, însoțiți de frații capucini, care au început astăzi o zi de reflecție și meditație: voi ne aduceți „parfumul” sanctuarului Sfintei Case, mulțumesc! Salut și voluntarii Pro Loco și mergătorii care încep astăzi ștafeta pentru Assisi. Drum bun!

Urez tuturor o duminică frumoasă. Vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere!

Noul vicar general al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea

Ca urmare a preluării de către Părintele Olimpiu Todorean a funcției de Director Caritas Eparhial: în virtutea obligațiilor ce-i revin ierarhului, în conformitate cu Canoanele 245 –247 ale Codului Canoanelor Bisericii Orientale, după rugăciune și consultări, Preasfințitul Părinte Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, l-a numit pe Preacucernicul Părinte Mihai Vătămănelu în funcția de Protosințel – Vicar General al Eparhiei de Oradea, prin Decretul cu Nr. 1040 din 24 august 2017, dându-i totodată toate favorurile aferente care conform Dreptului Canonic și legilor Statului i se cuvin.

Părintele Mihai Vătămănelu s-a născut la data de 10 septembrie 1974 în localitatea Tămășeni (NT), este Călugăr Franciscan Conventual, a depus voturile la data de 8 septembrie 1995 și a fost hirotonit preot greco-catolic al Eparhiei de Oradea la data de 11 octombrie 1998. Părintele a făcut studiile în localitatea natală, Seminarul Franciscan din Roman (1996-1999), Facultatea de Teologie Greco-Catolică din Oradea (1993-1996) și un Master în Teologie Liturgică la Institutul Pontifical Oriental din Roma (1996-1998). A lucrat ca preot în Parohia "Sfântul Anton de Padova"

din Carei și în Parohia "Adormirea Maicii Domnului" din Oradea.

Dorim Preacucernicului părinte haruri și binecuvântări de la Domnul în noua misiune!

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

Hramul bisericii din Valea lui Mihai

Suntem la început de an bisericesc și ca în fiecare an, Parohia „Nașterea Maicii Domnului” din Valea lui Mihai, în Duminica dinaintea Înălțării sfintei Cruci, a sărbătorit hramul mare al bisericii.

Cu această ocazie, de la orele 10.30 credincioșii au avut în mijlocul lor pe iubitul și bunul lor păstor Iosif Slobotnic, paroh al bisericii între anii 1998-2003, pe protopopul de Ier, Alexandru Duma, pe studenții Dariu Comes, masterand la Universitatea Pontificală Laterană din Roma și Angel Alexe și nu în ultimul rând, un grup de 16 pelerini din județele Cluj, Bistrița-Năsăud respectiv municipiu Mediaș. Pelerinii, au reprezentat o parte a marelui grup cu care ierom. Gabriel Grigorie a fost în pelerinaj la Fatima în acest an jubiliar, și care au ținut să fie alături de noi la sărbătoarea hramului, pentru a aduce laude și mulțumiri Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare.

De la orele 11.00 s-a celebrat Sfânta și Dumne-

zeiasca Liturghie, avându-l ca protos pe pr. Iosif, urmată de Acatistul Nașterii Maicii Domnului, celebrat de părintele ieromonah Gabriel Grigorie.

La sfârșitul celebrărilor liturgice a avut loc o agapă.

Hramul Bisericii din Suplacul de Barcău

De Sărbătoarea „Nașterii Maicii Domnului”, comunitatea credincioșilor greco-catolici au sărbătorit hramul bisericii.

Cu această ocazie părintele vicar responsabil cu preoții, Antoniu Chifor, împreună cu un sobor de preoți, au săvârșit, în după masa zilei de vineri, Paraclisul Maicii Domnului și Taina Sfântului Maslu, la care au participat un mare număr de credincioși.

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

Otilia BĂLAȘ

Mihai Pavel, Episcopul greco-catolic al Diecezei de Oradea, Părintele Școlilor din Beiuș

6 septembrie 1827 - 2 iunie 1902

190 de ani de la naștere

„Trecutul ne face să simțim suflul vremurilor înțelepte și al marilor generații de sacrificii”, spunea dr. Constantin Pavel, directorul Liceului „Samuil Vulcan” din Beiuș, la Centenarul nașterii Episcopului Mihai Pavel al Oradiei, în toamna anului 1927.

În continuarea cuvântului său amintea că „toamna ne oprește din goana gândurilor și a preocupărilor zilnice”, ca să-l readucem între noi, cu gândul și cu sufletul, pe Episcopul Mihai Pavel, „unul dintre cei mai mari binefăcători ai câștii românești și promotori ai culturii naționale în Ardealul secolului al XIX-lea” și, în același timp, „promotorul neobosit al intereselor diecezane înalte”.

Și în toamna acestui an ne oprim din goana preocupărilor zilnice ca să-i aducem omagiul nostru Arhierelui Eparhiei noastre, la 190 de ani de la naștere.

S-a născut în comuna Recea din Maramureș într-o familie de proveniență nobilă, tatăl, Constantin, era cantor și probabil și învățător, iar Maria, mama, casnică. A urmat „Gimnaziul franciscan” din Baia Mare, a continuat să studieze la Satu Mare și Kosice.

La îndemnul Episcopului de Muncaci, urmează Teologia la Colegiul „Sfânta Barbara” din Viena, însă din cauza Revoluției de la 1848, încheie studiile în 1851 la Ungvar.

La 21 martie 1852 a fost sfințit preot celib de către Episcopul Muncaciului, Vasile Popovici, care îl va reține un timp la Episcopie, apoi, în 1854, îl va numi preot în comuna Apșa de Jos, dincolo de Tisa. În scurt timp este protopop și apoi vicar al Maramureșului, cu reședința la Slatina lângă Sighetul Marmăției, peste Tisa (astăzi în Ucraina). În această calitate s-a remarcat a fi un adevărat îndrumător al învățământului din Maramureș, reorganizându-l, a susținut înființarea, în 1860, a Societății „Asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramureș”, care este cea mai veche societate culturală la români. Totodată a pus bazele înființării, la Sighet, a „Preparandiei”, institut necesar pentru formarea învățătorilor din școlile noastre confesionale.

Papa Pius al IX-lea (1792-1878) îl numește în 1872 Episcop de Gherla, consacrarea de episcop s-a celebrat în Catedrala „Sfânta Treime” din Blaj de către Mitropolitul Ioan Vancea de Buteasa, la 29 ianuarie 1873.

Prima sa „Pastorală” a fost un cuvânt plin de căldură adresat preoților și credincioșilor, dar și o chemare la o înaltă viață spirituală: „*Binecuvântat să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos care, după marea mila Sa, la sarcina cea mai grea a măchiema bine a voit!*”

Pentru împlinirea acestei grele sarcini, a ridicat școli și biserici, a ctitorit Biserica „Sfinții Mihail și Gavril” din Slatina și a ținut un sinod, la care au participat preoți și laici, în vederea dezvoltării învățământului și a culturii în întregul protopopiat.

După stingerea din viață a Episcopului Ioan Olteanu (1839-1877) al Oradiei, la 29 ianuarie 1879, Mihai Pavel a fost numit Episcop pentru Dieceza noastră și, la 8 iunie a aceluiași an, a avut loc instalarea solemnă.

Pasul ce i s-a cerut să-l facă a fost un pas hotărât, multor oameni ai timpului parcă le spunea: „*Voi va sfătuiți și certați, că eu mă apuc de lucru.*”

În prima sa „Pastorală”, noul Episcop al Oradiei a făcut cunoscut preoților și credincioșilor programul activităților și, cum spune Canonul Iacob Radu în „Istoria Diecezei Române – Unite a Orăzii-Mari”, „*s-a învrednicit să steie cu mare cinste în șirul bunilor și marilor arhierii a acestei dieceze.*”

O atenție deosebită a avut-o pentru preoți, pe care îi îndemna să fie la înălțimea chemării lor prin devoțiunea cultului euharistic, „*izvor de perfecțiune evanghelică*”, și prin cultură.

Dintre principiile care i-au condus episcopatul, amintim devotamentul necondiționat față de Scaunul

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

Apostolic, exigența față de preoți, cărora le cerea să fie modele de conduită morală și profil intelectual pentru credincioși, buna administrare a averii Episcopiei, a bisericilor și a școlilor confesionale, înființarea de fundații diecezene.

De viața lui se leagă mai ales ȘCOLILE din BEIUS: Liceul „Samuil Vulcan” și „Liceul Român Unit de Fete”, pe care l-a întemeiat în anul 1896, pentru 100 de eleve, ambele licee fiind, pe scara valorilor, între primele licee din țară, școli cu rol spiritual și cultural determinant pentru nord-vestul Transilvaniei și pentru țară, „*flori ale darurilor*”, ca ȘCOLILE BLAJULUI.

La întemeiere, s-a numit „Școala Civilă Greco-Catolică de Fete”, cu specific de liceu, iar din anul 1919 devine cunoscutul „Liceul Român Unit de Fete”, până la desființarea instituției în 1948, odată cu suprimarea Bisericii Unite.

Intrând în subiect, intrăm în spațiul orașelului Beiuș, până la Unirea din 1 Decembrie 1918, parte din Imperiul Habsburgic, și de la această dată a României Mari.

Până la scoaterea Bisericii Greco-Catolice în afara legii, cititorul se găsește într-o localitate complet diferită de cea de azi: casele erau modeste, o natură bogată cuprindea chiar inima orașului, oraș fixat în spiritualitatea catolică și cultura occidentală. Catedrala greco-catolică „Sfântul Dumitru”, impunătoarele școli confesionale greco-catolice ale Beiușului: Gimnaziul de băieți, devenit Liceul „Samuil Vulcan”, și „Liceul Român Unit de Fete” fac ca viața intelectualilor din localitate și a tuturor locuitorilor să graviteze în jurul Bisericii și a celor două școli.

În decursul timpului, Beiușul i-a avut deosebit de devotați pe Episcopii Samuil Vulcan, Mihai Pavel, Demetriu Radu, Valeriu Traian Frențiu și, în timpul celui de al Doilea Război Mondial, pe viitorul Episcop Iuliu Hirțea și, întotdeauna, pe preoții-profesori și pe profesoarele Liceului, personalități de rară cultură, cu preocupări ce depășeau catedra. Totul amintea Blajul. Și așa s-a și dorit să fie Beiușul pentru vestul țării: Bihor, Satu Mare, Maramureș și Banat.

La 20 septembrie 1896 a avut loc inaugurarea „Școlii Civile Greco-Catolice de Fete” împreună cu „Internatul Pavelian”, în care, în primul rând, urmau să fi primite orfanele provenite din familii de preoți.

În „cuvântul” său, Episcopul Mihai Pavel a vorbit despre rolul femeilor educate în spirit religios, în familie și societate, motiv pentru care predarea religiei avea să aibă locul cuvenit.

La această deschidere oficială, directorul Școlii, Vasile Ștefănică, a menționat importanța culturii, a evocat personalitatea Episcopului Samuil Vulcan, care „a aprins făclia culturii în Bihor” și a menționat numele continuatorului, Episcopul Mihai Pavel, care „a

asigurat un edificiu corespunzător cerințelor vremii, bine dotat și spațios, care să ofere condiții optime desfășurării procesului de învățământ [...] împreună cu internatul, o clădire elegantă cu un nivel, una din cele mai trainice din oraș” (Iudita Călușer, „Liceul Român Unit de Fete din Beiuș”, Editura Logos '94, p. 42).

Regulamentul elaborat de Sinodul Diecezei Greco-Catolice de Oradea menționa „legea” prin care numirile profesoarelor le făcea Episcopia: profesoarele trebuiau să fie greco-catolice, în schimb elevele puteau fi de orice naționalitate și religie, școala asigurându-le cunoașterea și practicarea religiei proprii.

De la înființare s-a stabilit ca limba română să fie limba folosită în comunicarea curentă, în predarea tuturor disciplinelor de învățământ și în toate actele oficiale. În afara catedrei, pentru cultivarea aptitudinilor literare, s-a înființat „*Societatea de lectură Mihai Pavel*”.

Gândul Preasfinției Sale Mihai Pavel l-a desăvârșit Preasfinția Sa Valeriu Traian Frențiu.

IPS. Valeriu Traian Frențiu a încredințat „Internatul Pavelian” Surorilor Oblate Asumpționiste, cele mai multe franțuzoaice, care au lărgit dimensiunea formării elevelor prin ore de limba franceză și pian și au avut un rol hotărâtor în educația religioasă, în formarea unui comportament distins, a caracterelor, pregătind elevele pentru viață, trezindu-le interesul pentru Adevăr, Frumos și Bine.

În decursul existenței Liceului, până în 1948, „... *statul a încercat unele imixțiuni în problemele interne ale școlii, dar Episcopia Greco-Catolică a fost fermă și a solicitat respectarea drepturilor sale în privința patronajului avut asupra școlilor confesionale*” (Op. cit., p.197).

Dezvoltarea „Liceului de Fete Român Unit” a impus ridicarea unui nou edificiu prin extensia vechii clădiri. În 1938 IPS. Valeriu Traian Frențiu sfințește „*piatra fundamentală a noii construcții*” în care liceul se va muta în 1940, construcție dotată corespunzător standardelor moderne: săli spațioase și foarte luminoase, mobilier nou, laboratoare, bibliotecă, sală de gimnastică, muzeu etnografic, săli desen, de muzică etc.; vechea clădire a școlii a rămas internatului.

„Liceul Român Unit de Fete” din Beiuș a fost „*piatra cea mai scumpă și mai prețioasă din multele așezăminte răsărite din înalta înțelegere și dărnicie acestui Episcop*”. Canonicele Iacob Radu afirmă: „... *Pavel a făcut pentru neamul românesc un serviciu, care în alte părți nu se putea face nici prin zeci de așezăminte școli*”.

Și Liceul „Samuil Vulcan” s-a bucurat de atenția Episcopului Mihai Pavel, în 1887 a ridicat și a deschis, pe malul văii Nimăeșului, „Internatul Pavelian” de băieți, o clădire impunătoare, trainică, pentru patru sute de elevi, aproape toți având întreținere gratuită. Necon-

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

tenit preocupat de liceu, construiește zece săli de clasă moderne, o sală de gimnastică, o altă de desen și o galerie de picturi. La începutul secolului al XX-lea, Liceul „Samuil Vulcan” a fost unul dintre cele mai mari și înzestrate licee din Ungaria, fără ajutor de la stat.

Regulamentul pentru școli, stabilit de Episcopie în 1883, prevedea „*renovarea clădirilor vulcaniene*”, dar Mihai Pavel a făcut cu mult mai mult: a crescut salariile cadrelor didactice și fondul de pensii.

Și tot Mihai Pavel a întemeiat în inima Munților Apuseni „Stațiunea Stâna de Vale” pentru recreerea Episcopilor și a preoților.

În cei 23 de ani de episcopat a fost cu inima bună și cu mâna darnică oriunde era nevoie în Dieceză: a restaurat și reparat 34 de biserici, 32 de case parohiale, 41 de școli, a finanțat repararea Catedralei „Sf. Nicolae” din Oradea și a Catedralei „Sf. Dumitru” din Beiuș, a acordat sumele necesare pentru buna funcționare a „Școlii Normale Greco-Catolice” din Oradea, a ridicat casele Canonicilor și a donat o sumă mare de bani pentru construirea „Uzinei de apă” din Oradea, a fost Părintele orfanilor și al săracilor.

În vremuri senine sau tulburi, a susținut cu toată puterea cultura românească în această parte de țară; pentru societățile culturale din Ardeal a donat patru milioane de forinți, a fost un adevărat MECENA - Așa au fost înaintașii, așa au fost și sunt continuatorii.

A participat la două Concilii Provinciale, care au avut loc la Blaj în anii 1882 și 1900, și a făcut cunoscute și urmate hotărârile stabilite.

Împreună cu Mitropolitul Ioan Vancea de Buteasa și cu Episcopii Ioan Sabo și Mihaly de Apșa a fost de două ori la Roma și, în anul 1887, cu ocazia aniversării de 50 de ani de preoție a Sfântului Părinte Pius al IX-lea. Papa i-a acordat distincțiile de Conte și Prelat Papal, iar Împăratul de la Viena i-a oferit distincția de „Cavaler al Ordinului Francisc I”.

Episcopul Mihai Pavel a fost unul dintre marii noștri oameni, a fost ales de Dumnezeu pentru fapte mari și bune. De multe ori însă timpul șterge valorile din memoria oamenilor, mai ales astăzi, în epoca relativismului, dar la oamenii care nu gândesc și nici nu sunt preocupați să cunoască adevărul. Și nu e drept... Unul dintre scriitorii noștri actuali chiar spune că astăzi „*trăim stins, pe o nesfârșită tangentă de real, înapoi să distingem între esențial și accesoriu, între ce e important și ce nu*”...

În Biserica noastră am avut oameni extraordinari, care au făcut lucruri mari... Ceea ce se dorește astăzi să fie la înălțimea adevăratelor valori se dăruie ca zidurile lui Manole dacă se rup legăturile cu cei care ne-au precedat și care reprezintă stabilitatea în bine. Aceste legături înseamnă singura cale prin care vom fi „*mai întăriți, mai capabili să putem continua lupta cea bună a vieții*”.

Eu am avut darul să fiu eleva „*Liceului Român Unit de Fete*” din Beiuș, am învățat în sălile care mai păstrau urmele pașilor Preasfinției Sale Mihai Pavel. La internat, am învățat în băncile gândite de Preasfinția Sa, bănci de stejar, apropiate, ca formă, de mici birori; la liceu, din băncile moderne alese de IPS. Valeriu Traian Frențiu.

La liceu și internat am crescut într-un cult al Episcopului Mihai Pavel. Dintr-un tablou, chipul blând și bun al Episcopului ne întâmpina la intrarea din apropierea secretariatului - Preasfinția Sa era Părintele nostru, iar noi îi mulțumeam în gând și în rugăciune.

Pe IPS. Valeriu Traian Frențiu l-am avut tot timpul cu noi: la liceu, în rugăciune în capela internatului, duminica și în sărbători, la Catedrala „Sf. Dumitru”, unde Sfintele sale Liturghii arhieresti ne aduceau lumina Cerului în suflete și în viață. Elevele ortodoxe din „Internatul Pavelian” erau însoțite de călugărițe la „Biserica Ortodoxă” de pe deal, ca să nu-și neglejeze credința și să o trăiască.

A aduce această mărturie este o datorie. Acolo, la Beiuș, am trăit într-o lume a credinței catolice, într-o lume plină de căldură umană de ordine și de frumos, o lume în care a tinde către partea înaltă a vieții, în credință, morală creștină și muncă temeinică, ce exclude superficialitatea, era firescul.

Episcopii Diecezei Greco-Catolice de Oradea au pătruns taina Binelui dăruit și l-au transmis din generație în generație. Acestui Bine i se datorează și numărul mare de intelectuali ieșiți din rândurile elevilor Scolilor din Beiuș.

Episcopul Mihai Pavel s-a stins din viață la 2 iunie 1902, la Slatina, și a fost înmormântat în biserica din localitate, ctitorită de Preasfinția Sa. Ne întrebăm dacă nu ar fi mai potrivită cripta Catedralei „Sf. Nicolae” din Oradea.

La înmormântare, în cuvântul său, Canonul Augustin Luran a vorbit despre răsplata ce i-a pregătit-o Dumnezeu Episcopului Mihai Pavel pentru credința cu care L-a slujit. A mișcat inimile tuturor când a amintit iubirea și devotamentul Episcopului pentru Biserica Greco-Catolică, pentru Dieceza de Oradea și pentru credincioșii săi.

Dincolo de anii care au trecut, noi cei de astăzi primim și noi această iubire, pe care o recunoaștem în tot ce Episcopul Mihai Pavel a gândit, a muncit și ne-a dăruit.

La 190 de ani de la naștere, noi, care suntem o parte din cei mulți care i-au însușit viața, ne plecăm genunchii și-i aducem omagiul nostru Episcopului Mihai Pavel. Și peste amintirea Preasfinției Sale, și peste lespedea ce-i acoperă mormântul, așternem la crimile, recunoștința și rugăciunile noastre.

Vizita Nunțiului Apostolic în Eparhia de Oradea

Excelența Sa, Arhiepiscopul Miguel Maury Buendia, Nunțiul Apostolic în România și Republica Moldova, însoțit de către secretarul Nunțiaturii, părintele Fernando Duarte Barros Reis, s-a aflat în perioada 8-10 septembrie într-o vizită în Episcopia Greco-Catolică de Oradea.

Însoțit de către Preasfințitul Părinte Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, Excelența Sa, Miguel Maury Buendia, a vizitat în ziua de sâmbătă, câteva dintre Biserici, instituțiile de învățământ, centrele sociale aflate sub conducerea Episcopiei Române Unite de Oradea, întâlnindu-se și cu reprezentanții instituțiilor locale.

Au fost vizitate Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu” și Liceul „Don Orione”, Seminarul Teologic Sfinții Trei Ierarhi „Vasile, Grigore și Ioan”, Biserica „Tuturor Sfinților” din Ioșia, Biserica „Sfânta Treime” din Cartierul Nufărul, Mănăstirea Franciscană „Maica Domnului”, Biserica „Schimbarea la Față” din Cartierul Velența, Biserica „Nașterea Maicii Domnului” din Haieu și Biserica din Sântandrei. De asemenea a fost vizitat și Centrul Social „Maria Rossa”, cantina socială și centrul de zi pentru copii.

Excelența Sa, Arhiepiscopul Miguel Maury Buendia, s-a întâlnit și cu domnul primar al Oradei, Ilie Bolojan și cu Preasfințitul Părinte Sofronie Drincec, episcopul ortodox de Oradea.

În seara zilei de sâmbătă, în Catedrala Greco-Catolică „Sfântul Nicolae”, a fost celebrată Sfânta Liturghie alături de un sobor de preoți. răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de către tinerii din Parohiile, Oratoriile din oraș și Cercetașii Români Uniți. Preasfinția Sa Virgil a dăruit Nunțiului Apostolic o cruce pectorală și o icoană care îl reprezintă pe Isus Cristos, ca amintire a vizitei în Eparhia de Oradea. La sfârșitul celebrării a fost împărțită credincioșilor binecuvântarea apostolică oferită de către trimisul special al Sfântului Părinte Papa Francisc în România.

Nunțiul Apostolic în România și Republica Moldova a fost însoțit de către secretarul Nunțiaturii, părintele Fernando Duarte Barros Reis.

Predica

Excelenței Sale, Mons. Miguel Maury Buendía, Nunțiu Apostolic în România și în Republica Moldova, în Catedrala Eparhiei greco-catolice de Oradea, Sâmbătă, 9 septembrie 2017

1. Sunt foarte bucuros să împărtășesc cu voi această celebrare de seară în Catedrala Eparhiei greco-catolice de Oradea Mare și mulțumesc episcopului vostru, Excelența Sa Monsenior Virgil Bercea, pentru că mi-a oferit ocazia să împărtășesc cu voi astăzi celebrarea euharistică care îmi oferă, de asemenea, oportunitatea de a vă transmite salutul binecuvântat al Sfântului Părinte Papa Francisc, care mi-a cerut să vă asigur de afecțiunea Sa și de unirea Sa cu voi în rugăciune. Mulțumesc, de asemenea, preoților, persoanelor consacrate, membrilor corului, ministranților și tuturor credincioșilor prezenți, adunați aici în jurul altarului.

2. În lectura Epistolei, Sfântul Paul ne-a atras atenția asupra acelei înțelepciuni ascunsă, căci pe cele „ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a pregătit Dumnezeu celor care îl iubesc pe el” (I Cor. 2,9). Deci, aceste lucruri sunt acelea pe care Cristos le-a revelat discipolilor Săi, pe care acum le-am văzut, auzit și care au intrat în inima noastră. Un mesaj exigent și mereu nou care derivă din botezul nostru, și prin care Cristos le ceruse apostolilor Săi: 1) Întâietatea absolută a iubirii: nu putem iubi pe cineva sau ceva mai mult decât pe El și să fim discipolii Lui adevărați; 2) Încredințarea liberă a vieții noastre: de la Dumnezeu am primit-o și la El se va întoarce, dar ceea ce contează este de a i-o oferi în mod liber și conștient; 3) Acceptarea și îngrijirea altora ca și cum l-am primi și L-am ajuta pe același Isus în persoană: pentru că putem sa-L „atingem” pe Cristos chiar în aproapele nostru (cf. Mt. 9,37ss).

3. Dragi frați și surori, prin Botez am fost încorporați în Trupul lui Cristos, care e Biserica, și am devenit fiii lui Dumnezeu, frații lui Isus Cristos, „fii în Fiul”. Dar dacă este adevărat că suntem încorporați, nu este mai puțin adevărat că trebuie să și transpunem în practică aceasta: observând cuvântul lui Dumnezeu. Doar dacă primim și urmăm cuvântul lui Dumnezeu vom fi fericiți: fericiți în această lume și în Paradisul ceresc, întrucât ceea ce într-adevăr contează pentru mântuire este ca operele noastre să corespundă credinței pe care ne simțim onorați să o mărturisim.

Există un singur botez, acela în numele Preasfintei Treimi: Tatăl, Fiul și Sfântul Spirit, care încor-

porează unica Biserică a lui Cristos, o Biserică sfășiată din cauza păcatului și mândriei oamenilor, dar unanimă în a proclama „un singur botez, un singur Dumnezeu și Tată”. Chiar și astăzi mai apar ici colo eretici „donatiști” care cer rebotezarea într-o Biserică sau alta a cuiva căruia i-a fost deja administrat adevăratul Botez ce ne încorporează în Cristos.

Dragi frați și surori, vă invit să faceți un examen de conștiință asupra modului în care noi trăim botezul nostru, asupra modului în care primim Cuvântul lui Dumnezeu în viața noastră și în mod special asupra mesajului exigent al evangheliei după Matei, tocmai proclamat. Iar eu, împreună cu Sfântul Pavel, vă îndemn: „Aduceți-vă aminte de înaintașii voștri, ...; priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința” (cf. Evr. 13,7)!

Și pentru ca Cuvântul lui Dumnezeu să producă în viețile noastre roadele pe care Dumnezeu le așteaptă, să continuăm celebrarea noastră euharistică, încredințând Sfintei Fecioare Maria, în rugăciunea noastră, toate intențiile și propunerile bune, în timp ce îi cerem să ne susțină în mijlocul greutăților acestei lumi în drumul nostru spre patria cerească! Așa să fie!

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

Sfințirea Bisericii din Valcău de Sus

„Cu voia Tatălui, prin lucrarea Fiului și prin sã-vârșirea Spiritului Sfânt s-a zidit această Sfântă Biserică Greco-Catolică între anii 2012-2017, în timp ce Biserica Universală era condusă de Sfântul Părinte Papa Francisc, Arhiepiscop Major și Mitropolit al Blajului fiind Preafericitul Lucian Mureșan, Episcop al Eparhiei noastre de Oradea, Preasfințitul Dr. Virgil Bercea, Vicar General al Oradei fiind Pr. Mihai Vătmănelu, Vicar Foraneu al Silvaniei, Pr. Gheorghe Țurcaș, Protopop de Șimleu Silvaniei, Pr. Nicolae Bodea, iar Preot Paroh, George-Nicolae Chiș, prim-curator, Petru Brisc”.

Moment de bucurie și împlinire sufletească în Parohia Valcău de Sus, odată cu sfințirea noii Biserici cu hramul „Schimbarea la Față a Domnului”, când, în Duminica Dinaintea Înălțării Sfintei Cruci, Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, însoțit de către Excelența Sa Miquel Maury Buendia, Nunțiul Apostolic în România și Republica Moldova, au săvârșit Slujba sfințirii Bisericii. Ierarhii întâmpinați de soborul de preoți și oficialități, dar și de către copiii îmbrăcați în straie populare, au binecuvântat pe cei prezenți precum și munca bunilor credincioși din Valcău de Sus, care au ridicat o nouă Biserică spre mărirea lui Dumnezeu.

După Slujba de sfințire a noii Biserici, a fost săvârșită Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie la care au participat o mulțime de credincioși, cuvântul de învățătură fiind transmis de către Nunțiul Apostolic din România. Părintele George Nicolae Chiș, parohul comunității, a primit din partea Preasfințitului Părinte Virgil crucea pectorală, ca semn al aprecierii pentru devotamentul și munca depusă în vederea construirii noii Biserici, iar domnul Brisc Petru, primul curator, a primit distincția „Crucea Eparhială pentru laici”.

Binecuvântează, Doamne, moștenirea Ta, pe cei ce iubesc podoaba Casei Tale și pe cei ce cu credință, cu bună cucernicie și cu frica de Dumnezeu intră și se roagă într-însa. Amin!

Cuvântul de învățătură al Nunțiului Apostolic

1. Dragi frați și surori, sunt foarte bucuros să celebrez cu voi astăzi această Euharistie festivă în noua biserică parohială din Valcău, și mulțumesc episcopului vostru, Excelența Sa Monsenior Virgil Bercea, pentru că m-a invitat să prezidez această Sfânta Liturghie și pentru amabilele Sale cuvinte de bun venit de la începutul acestui rit sacru. Vă salut pe voi toți care ați dorit să vă uniți în rugăciune în solemna consacrare oficială a acestei biserici. Salut oficialitățile locale, pe Domnul Primar, parlamentarii prezenți și pe toți care dețin autoritate.

Vin la voi ca și Nunțiul vostru Apostolic. Vă aduc tuturor binecuvântarea Succesorului Sfântului Petru, Sfântul Părinte Papa Francisc, care a voit să vă fie

aproape prin intermediul persoanei mele și mi-a cerut să transmit salutul Său și binecuvântarea Sa tuturor Catolicilor și tuturor oamenilor de bunăvoință care sunt pe aceste plaiuri.

2. La începutul celebrării noastre am consacrat această biserică, locul în care în mod obișnuit, comunitatea creștină celebrează Euharistia. Nu a fost, cu siguranță, pretenția voastră de a construi o casă pentru Dumnezeu, întrucât gloria lui Dumnezeu, așa cum și Regele Solomon a recunoscut după construirea templului magnific al Ierusalimului, nu poate fi cuprinsă nici în cerurile cerului (cf. Regele 8:28), ci ați dorit să aveți un spațiu pentru a oferi lui Dumnezeu Jertfa plăcută, în comuniune cu toată Biserica.

Sunteți „pietre vii” prin care se construiește Biserica lui Cristos pe „piatra” care este Petru (cf. Mt 16,18) și, în cele din urmă, Cristos însuși, „piatra de temelie, aleasă, prețioasă” (1 Pe 2,6), în care „locuiește trupește toată plinătatea dumnezeirii” (Col 2,9).

El, care nu doar a asumat condiția umană (cf. Ioan 1,14) ci, pentru a ne face să devenim asemenea Lui (cf. 1 Ioan 3, 2) s-a făcut hrana noastră, ne convoacă și ne adună pentru a ne oferi trupul Său, adevărată hrană sufletească, pe care îl primim la fiecare celebrare euharistică (cf. In 6,51).

3. Lecturile biblice ne amintesc că Dumnezeu l-a trimis pe Fiul Său în lume pentru mântuirea noastră, de aceea El a fost înălțat pe cruce (cf. I. 3: 13-17), și că noi nu ne putem lăuda cu nimic altceva, decât în crucea lui Cristos (cf. Gal 6,11-19).

Acum suntem martorii unui moment de har: inaugurarea unui complex parohial, reflectare a comunității care l-a construit, și o facem prin celebrarea euharistică, memorial al sacrificiului răscumpărător al lui Cristos de pe cruce, care adună și constituie poporul lui Dumnezeu.

4. Vă doresc tuturor ca celebrarea euharistică de astăzi, prin care am deschis în mod oficial spre închinare biserica din Valcău, să ne ajute pe toți cei ce o frecventăm să progresăm în acea transformare morală care e fructul răspunsului nostru iubitor la iubirea pe care Cristos a manifestat-o pe cruce.

El ne vrea în fiecare zi mai liberi și bucuroși în a-l urma. El este cu noi și s-a făcut „adevărată hrană” pentru a face din noi trupul Său „oferit pentru mântuirea lumii”. Iar eu, pe voi care ați suferit pentru credința voastră, împreună cu Sfântul Pavel, vă îndemn: „Aduceți-vă aminte de înaintașii voștri, ...; priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința” (cf. Evr. 13,7)!

5. Dragi frați și surori, să medităm aceste învățături împreună cu Preasfânta Fecioara Maria. Ea ne va ajuta în nevoile noastre dacă o invocăm cu încredere și dacă o urmăm ca model, pentru că Ea știe să păstreze în inima Sa (cfr. Lc. 2,51) operele mântuirii pe care acum, ca și în fiecare Euharistie, le atingem și actualizăm. Așa să fie.

Întâlnirea Națională a Reuniunilor Mariane

Cu binecuvântarea Preafericirii Sale Arhiepiscopul Cardinal Lucian, în zilele de 4, 5 și 6 septembrie 2017 a avut loc la Blaj, la Centru Protopopial, Întâlnirea Națională a Reuniunilor Mariane. Tema Întâlnirii: Preacurata Fecioară Maria în misterul lui Cristos și al Bisericii. Prin Ea "Cuvântul s-a făcut trup și a locuit întru noi" (Ioan 1,14).

Au participat delegațiile Reuniunilor Mariane eparhiale din Oradea, Lugoj, Cluj-Gherla, Maramureș, București și Blaj.

Celebrările liturgice au avut loc în Catedrala Arhiepiscopală Majoră "Preasfânta Treime", iar lucrările, la Centrul protopopial.

Martți, 5 septembrie, la orele 10,30 am avut bucuria să fim salutați și binecuvântați pe Preafericitul Cardinal Lucian, însoțit de Preasfințitul Claudiu, Episcopul Curiei Arhiepiscopiei Majore. Ierarhii ne-au adresat frumoase cuvinte de încurajare și sfaturi necesare. Alocuțiunea Preafericitului Lucian ne-a mișcat pe toți până la lacrimi. Amintind de momentul în care mama Preafericirii Sale, după ce a fost primită în Reuniunea Mariană în biserica parohială din Ferneziu, întorcându-se acasă, în familie, le-a spus copiilor ei (printre care și Preafericitul Lucian): De acum înainte să nu o mai supărați pe mama! Mutatis mutandis, plecând de la dorința mamei naturale, Preafericitul ne-a îndemnat pe noi, toți: Să nu o mai supărăm pe Mama! Evident, referindu-se la Mama noastră cerească, Preacurata Fecioară Maria.

S-a procedat, în continuare, la alegerea noului Comitet Național, apoi dezbateri privind îmbunătățirea modalităților de organizare și de răspândire a Organizației în cât mai multe parohii. Fiecare delegație eparhială a prezentat un raport de activitate.

S-a vizionat filmul Aparițiile de la Fatima și s-a discutat despre apariția, în continuare, a revistei Marianistul.

Atmosfera, pe tot parcursul Întâlnirii, a fost cât se poate de plăcută și de edificatoare.

Următoarea Întâlnire Națională va fi organizată și găzduită de eparhia de Cluj-Gherla.

Pr. Vicar Ioan FĂRCAȘ

Proiectul „Sănătate ca la carte”

În zilele de 28 și 29 august s-a demarat, la Hotel Continental Forum Oradea, proiectul „Sănătate ca la carte”, împreună cu Lidl pentru un viitor mai bun. Proiectul a fost inițiat de Asociația Centrul Step by Step pentru Educație și Dezvoltare Profesională și are drept scop dezvoltarea deprinderii pentru o viață echilibrată a copiilor cu vârsta cuprinsă între 6 și 12 ani, atât în alimentație, cât și în viața de zi cu zi, prin adaptarea conținutului activităților școlare și continuarea procesului de învățare în familie. Provocarea propusă prin proiect este adoptarea de către familii a unui stil de viață sănătos și asimilarea de către copii a cunoștințelor necesare pentru a lua decizii corecte.

În cadrul proiectului s-a editat și tipărit cartea „Sănătate ca la carte” sub semnătura Dr. Florin Ioan Bălănică și Dr. Elena Iuliana Mihai, director de programe al C.E.D.P.Step by Step. Având forma unei reviste de aplicații școlare, cartea conține 36 de pagini ilustrate, pline de sfaturi utile pentru copii și părinți, jocuri și aplicații educative, rețete sănătoase pentru cei mici și familiile lor. Cartea va fi tipărită în 10.000 de exemplare care vor fi distribuite în rețeaua de școli cu predare

în alternativa educațională Step by Step din sistemul național de educație. La lansarea cărții a participat, alături de reprezentanți ai D.S.P. Bihor, D.S.V.S.A. Bihor, I.S.J. Bihor, și Preasfinția Sa Virgil Bercea, susținător constant al Alternativei Step by Step în Liceul Greco-Catolic din 1998, când a luat ființă prima clasă din județ care a aplicat această alternativă.

Cornelia VESEA

Pelerinaj la Lutina

La invitația Înalț Preasfințitului Ján Babjak, arhiepiscop de Presov și mitropolitul Bisericii Greco-Catolice din Slovacia, Preasfinția Sa Virgil Bercea a participat, alături de un grup de 50 de credincioși, la pelerinajul anual la Lutina, cu ocazia Sărbătorii Adormirii Maicii Domnului. Pelerinajul a fost organizat de către doamna Dana Păcală, la care au participat credincioși din Oradea, Șumal, alături de un grup de seminariști, Preasfinția Sa Virgil și părinții Anton Cioba, rectorul Seminarului Teologic, ieromonahul Severian Dod.

Sâmbătă, 19 august 2017, în cursul dimineții a fost vizitat orașul Presov, Catedrala Greco-Catolică precum și sediul mitropolitan, iar seara, în Biserica din Lutina, s-a celebrat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie de către Înalț Preasfinția Sa Ján Babjak, Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea și Preasfinția John Kudrick, episcop de Parma. Cuvântul de învățătură a fost ținut de către Preasfințitul Virgil. Toată noaptea au fost oficiate rugăciuni și slujbe.

Duminică dimineața pașii pelerinilor s-au îndreptat spre colina din spatele Bisericii, acolo unde un sobor de ierarhi și preoți au oficiat Sfânta Liturghie. Ploaia nu a alungat credincioșii, ci dimpotrivă, au rămas neclintii în rugăciune.

Lutina este situată în zonele muntoase Lutina Sarris, pe versantul sudic al muntelui Čergov, într-una din diviziunile urbane ale localității Sabinov, din regiunea Prešov. Tradiția aparițiilor din Lutina spune următoarele: în 19 august 1851, dimineața, în jurul orei nouă, la sărbătoarea Schimbării la Față, Susana Fekete a mers cu trei copii să culeagă ciuperci pe munte. Când a ajuns

la locul unde se află acum Capela Sfântul Nicolae, a îngenucheat pe jos, deoarece ea s-a văzut lângă episcopul înveșmântat solemn și care semăna cu cel din icoana Sfântului Nicolae de pe iconostas. Episcopul a privit-o și cu o voce autoritară i-a spus: „Astăzi este o mare sărbătoare a Domnului, oamenii pioși sunt în biserică participând la Liturghie și tu culegi ciuperci?” Susana, înfricoșată, a răspuns: „Știu că azi e sărbătoare, dar eu sunt o femeie săracă, am trei copii și nu am ce să le dau de mâncare pentru masa de prânz”. Sfântul a continuat: „Și ieri ați fi putut strânge ciuperci, nu în această dimineață! De aceea, Dumnezeu pedepsește omenirea, pentru că nu respectă duminica și sărbătorile. Oamenii nu doresc să participe la Sfânta Liturghie și în loc să laude pe Dumnezeu cu gura, îl insultă. În amintirea întâlnirii noastre, aici, va fi ridicată o Sfântă Cruce. Toate acestea să la spui preotului spiritual”.

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

Comemorarea martirilor de la Ip

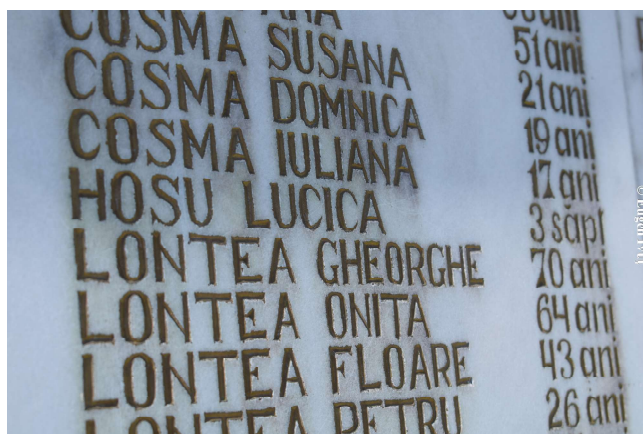
An de an, la Sărbătoarea „Înălțării Sfintei Cruci”, localitatea Ip, din județul Sălaj, adună localnicii pentru a comemora atrocitățile petrecute aici, atunci când trupele maghiare au masacrat sute de oameni: mame cu copii în pântece, copii, bărbați, în total 157 de persoane.

Primul moment a avut loc în cimitirul comunal, acolo unde au fost îngropate cele 157 de persoane. Aici a fost săvârșită Slujba Parastasului de către preoții ortodocși și au fost depuse coroane de flori.

Localnicii și autoritățile locale s-au îndreptat apoi spre centru comunei, la monumentul dedicat martirilor, unde un sobor de preoți greco-catolici, în frunte cu părintele Antoniu Chifor, vicarul responsabil cu preoții al Episcopiei de Oradea, alături de părintele Nicolae Bodea, protopopul Șimleului, părintele Vasile Oltea, paroh de Ip și alți preoți ai Protopopiatului Șimleu au săvârșit Slujba Parastasului. Autoritățile locale, subprefectul județului Sălaj și primarul comunei Ip au ținut scurte discursuri.

Veșnica lor pomenire, din neam în neam!

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

Ioan DĂRĂBĂNEANU

PASTILA CREDINȚEI (XIII)

Folclorul religios: "Denumiri religioase ale plantelor"

Denumirile populare ale unor plante, folosite în toate zonele României dovedesc, încă odată, sufletul profund creștin și spiritual al poporului român.

Îndemnați de o firească dorință și în același timp de o necesară corectare a unor prejudecăți, ori a unor necreștinești atitudini, vom da curs unui comentariu de etnobotanică creștină, pornind de la o personalitate de marcă a mediului științific românesc, cu o formație teologică dobândită la școlile Blajului. Este vorba de Alexandru Borza, preot unit și profesor la Liceul Greco-catolic din Blaj, apoi profesor fondator al Universității "Dacia Superioară" din Cluj (după 1919), fondator și director al Grădinii Botanice din Cluj (1920), participant la actul Unirii Transilvaniei cu Patria Mamă, la 1 decembrie 1918. Și încă un motiv, de data aceasta cu iz de "patriotism local". Alexandru Borza a inițiat proiectul "Grădina Botanică" de la Stâna de Vale (1927), care din păcate, a pierit, ca și alte valori creștine și culturale, sub tăvălugul bolșevico-comunist.

Alexandru Borza ne-a lăsat moștenire un "Dicționar etnobotanic", mărturie creștină românească. Acesta împreună cu studiul etnobotanic "Terminologia botanică creștină la Poporul Român" având ca autor pe Terezia B. Tătaru, sunt puncte de plecare și baza informațională, a acestui articol.

Vom folosi modelul utilizat de Terezia Tătaru în prezentarea din Cap. VI (Indexul denumirilor religioase și științifice ale plantelor), într-o prezentare selectivă, bazată mai ales pe principiul popularității și a priorității lor din punct de vedere al valorilor creștine.

1. Plante închinare Maicii Domnului

Găsim, la această categorie, un număr de 28 de specii, cu denumirea populară și științifică.

Câteva exemple:

- **Lacrimile Maicii Domnului** - o plantă din familia graminee cu flori bărbătești și femeiești separate. Florile femeiești sunt situate într-o capsulă globulară neagră - brună sau cenușie - albicioasă, care devine lăptosă și tare. Din aceste "boabe" se confecționează rozarele. Datorită acestor bobite C. Linne a numit-o "iarba cu lacrimi". La noi a ajuns ca plantă ornamentală și a fost numită Lacrimile Maicii Domnului, "lacrimi" pe care Maica Domnului le-a vărsat în timpul patimii și morții Domnului nostru Isus Cristos. Atunci la rădăcina crucii pe care era răstignit Isus, stăteau Maria mama Lui și Sora Mamei Lui, Maria lui Cleofa și Maria Magdalena. Lacrimile de durere s-au transformat în "bobite tari", speranțe nemuritoare când Isus a transmis Mamei sale responsabilitatea: "Femeie, iată Fiul Tău", precum și ucenicului pe care-l iubea: "Iată mama ta". "Răstignirea", "Coborârea de pe Cruce", "Îngroparea lui Isus", dar și "drumul lui Isus până la Golgota" sunt patru din

cele șapte dureri al Sfintei Fecioare Maria, scăldate în lacrimile de mamă ale Mariei. Desigur la fel de dureroase au fost și celelalte: "Profeția Sfântului Simeon: O sa-bie va trece prin inima sa" (Lc. 2,35); "Fuga din Egipt" și "Pierderea lui Isus la vârsta de 12 ani la Templu în Sfânta Cetate". Despre Lacrimile Maicii Domnului ne vorbește și Melania cea care împreună cu Maximin au văzut-o pe Sf. Fecioară Maria la 19 septembrie 1846 pe Muntele La Salette. Melania ne spune: "în timp ce-mi vorbea Preasfânta Fecioară a plâns neîncetat. Lacrimile Sale cădeau una după alta încet pe genunchi și apo asemenea unor licăriri de lumină dispăreau. Erau lacrimi pline de iubire ...".

- O altă plantă "**Inima Maicii Domnului**" este cunoscută și cu numele de "Inima lui Isus". Aceste denumiri ne duc cu gândul maternitatea universală a Sf. Fecioare. Inima Maicii Domnului este și inima fiului Său Isus, dar și inima izbăvitoare a tuturor creștinilor.

- **Iarba Sfintei Mării**, este o plantă din familia graminee, care emană un miros aromat. La aparițiile Maicii Domnului, cei care au văzut-o, au simțit un miros deosebit de plăcut.

Doamna Teresia Tătaru, autoarea cărții citate, ne spune că în zona Sighetului din Maramureș există obiceiul de a pune în biserică, pe jos, la sărbătoarea de Sfânta Maria Mare, un strat de fân. Călcată în picioare această plantă emană un miros deosebit de plăcut.

Un alt grup de plante au denumiri populare legate de Dumnezeu, de Domnul Isus și ele sunt grupate în "Plante închinare Domnului".

Există un semiarbust, cultivat pentru ornament cu florile albe mari, frunze lobate și căței, care popular se numește **Coroana lui Isus** sau **Cununa lui Isus** (în Munții Apuseni). Botanistul Ferrari spune despre această plantă: "floarea este un miracol al tuturor timpurilor" și cu "dragoste dumnezeiască a sădit în ea cu mâna proprie toate suferințele lui Cristos". La baza florii sepalele prelungite în ghimpi amintește de coroana de spini, culoarea albă a petalelor, semnifică nevinovăția Mântuitorului; stilul din mijlocul florii reprezintă stâlpul de care a fost legat Isus și biciuit. Cele trei stigmat (partea superioară a pistilului) pot fi interpretate ca fiind cele trei cuie etc.

O altă plantă comună prin fânețe: "**Curelele de opinci ale Domnului Hristos/Cristos** (Cristus sandalenriemen)" ne aduce aminte de replica Sf. Ioan Botezătorul: "Acesta este cel care vine după mine, dar care este mai înainte de mine. Eu nu sunt vrednic să-i dezleg cureaua încălțăminteii Lui" (Lc 3.1-18)

"**Inima lui Isus**", "**Lemnul lui Dumnezeu**", "**Ochiul lui Cristos**", "**Mila Domnului**" și ciuperca

(continuare în pag. 15)

Vizita Părintelui Vicar Mihai Vătămănelu în Parohia Sititelec

Noul vicar general al Eparhiei de Oradea, Pr. Vicar Mihai Vătămănelu, s-a aflat în 3 septembrie 2017 în mijlocul credincioșilor de la Biserica Sfântul Nicolae din Sititelec, unde a oficiat Sfânta Liturghie alături de pr. Tarciziu și parohii bisericii pr. Romulus și Pr. Bogdan.

Găsindu-ne în duminica a-13- a după Rusalii, numită „a lucrătorilor viei”, pericopa evanghelică ne prezintă faptul că „a fost o data un om care a sădit vie, a îngrădit-o de jur împrejur, a sădit întrânsa teasc, a zidit turn și a dat-o în seama lucrătorilor, iar el s-a dus departe. Stăpânului viei adeseori îi suntem întocmai dușmani ca și lucrătorii din Sfânta Evanghelie. Prin cuvintele, gândurile și faptele noastre îl răstignim și noi a doua oară pe Fiul lui Dumnezeu. Dar aceasta o facem spre răul nostru. Veșnicul adevăr nu putem să îl răstignim, fiind piatra cea din capul unghiului. Dar, neaducând roadă vie sufletului nostru, nu putem să nădăjduim nici răsplata care se cuvine lucrătorilor vrednici. Acesta o vom primi numai atunci când piatra cea din capul unghiului, care este învățătura lui Isus, o vom pune temelie și în sufletul nostru. Atunci via va aduce roadă îmbelșugată iar răsplata lucrătorului viei va fi multă în ceruri”.

În încheierea predicii, pr. Vicar General Mihai Vătămănelu le-a mulțumit celor prezenți pentru ceea ce fac, în calitate de creștini ai bisericii noastre.

Îi mulțumim și noi Părintelui Vicar pentru acestă zi binecuvântată de a fi în mijlocul nostru, dorindu-i ani mulți ca Părinte Vicar general în Eparhia de Oradea.

Pr. Bogdan TORJOC

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2017

OCTOMBRIE

Universală: **Drepturile muncitorilor și șomerilor.**

Pentru lumea muncii: **Să fie asigurate tuturor respectul și tutelarea drepturilor și să fie dată șomerilor posibilitatea de a contribui la edificarea binelui comun.**

(urmare din pag. 14)

”**Pita lui Dumnezeu**” (gălbiorii) sunt alte câteva denumiri populare din această categorie.

”**Crucea pâinii**”, ”**Crucea voinicului**”, ”**Crucea pământului**” sunt câteva denumiri populare date unor plante din grupa ”Plante închinat Crucii” un număr de 10 specii.

Un număr de cca 37 de specii de plante au primit din partea românilor creștini, denumiri ce amintesc de sfinți (**Adămească, Avrămească, Busuioc, Ceaiul lui Ion, Floarea lui Sf. Ioan, Floarea Sângiorgiului, Iarba lui Sf. Gheorghe, Pecetea lui Solon** etc.).

Sărbătorile religioase, nu au fost uitate din terminologia botanică românească: **Bujor de Rusalii, Duminecuță, Floarea Paștelui, Crăciuniță** etc. Un număr ce cca 6 specii, au denumiri închinat Sfințelor Paști; 4 specii pentru Crăciun; 8 specii pentru Rusalii.

Îngerii sunt amintiți în două denumiri populare (**Înger și Îngerăși**). Altarul în 12 denumiri (**Pristolnic, Cădelniță, Prescuriță** etc.). Cerul și Raiul cu 9 denu-

miri (**Roua Cerului, Cheița Raiului, Pomul Raiului**). Preoții în 27 de denumiri populare (**Caii popii, Barba popii, Căldărușa popii, Crucea popii** etc.); călugăriii din mănăstiri sunt amintiți în 11 denumiri (**Bureții călugărești, Busuioc mănăstiresc, călugărițe, călugări** etc.). Iată însă că și Diavolul are rezervate 27 denumiri (**Drăcușori, Busuiocul dracului, Coada dracului** etc.) iar Iuda are 11 denumiri (**Urechea Iudei, Arborele Iudei** etc.).

Spațiul specific unui articol de revistă nu permite extinderi. Ne oprim aici în speranța că cineva, un creștin, căruia numărul de ani ce-l așteaptă, cu îngăduința lui Dumnezeu să-i permită să realizeze un album etnobotanic care să cuprindă nu doar denumiri, ori taxonomii, ci și o interpretare biblică.

Și încă o îndrăzneală sugesție: cei care predau religia în școli, au șansa să apeleze la aceste terminologii etnobotanice creștine pentru a realiza un învățământ interactiv și interdisciplinar.

Comunicat

Având în vedere că președintele Asociației Caritas Eparhial Oradea, părintele Vasile Șoptea, și-a dat demisia într-un moment important pentru viitorul organizației: opt proiecte aprobate de diverși finanțatori care urmează a fi implementate; Casa Frențiu, începută în anul 2008, trebuind să fie dată în folosință și licențiată anul acesta, un proiect major de investiție pentru dezvoltarea unui nou centru Caritas la Ioaniș precum și lipsa de personal în cadrul asociației, PSS Virgil Bercea a decis să reia funcția de președinte al Caritas Eparhial Oradea.

În contextul în care au existat în ultima perioadă importante schimbări de strategie sau de personal ale principalilor parteneri externi, în timp ce ultimul an a însemnat derularea serviciilor sociale existente: Cantina Socială, Centrul de zi pentru copii și Centrul de îngrijire socio-medicală la domiciliu pentru persoanele vârstnice, fără nici un fel de susținere financiară din partea Ministerului Muncii și a Protecției Sociale, s-a considerat că Asociația Caritas Eparhial Oradea are nevoie urgentă de o persoană cu experiență, care să cunoască foarte bine organizația, strategia de dezvoltare și care să poată relua din mers și să continue cu succes activitatea și proiectele.

Pentru că PSS Virgil Bercea este foarte sensibil la problemele sociale și pentru că este conștient de importanța modului în care va continua activitatea Asociației Caritas Eparhial Oradea, când mi-a cerut să reiau conducerea organizației, am acceptat această sarcină.

În urma planificării strategice s-au conturat câteva obiective strategice pe care le voi pune în aplicare împreună cu toți angajații și voluntarii asociației.

OBIECTIVE STRATEGICE 2017-2020

I. INFRASTRUCTURĂ

1. Înființarea și licențierea a 5 servicii sociale noi: Centrul de Zi pentru consiliere și sprijin părinți și copii, Ioaniș, Centrul rezidențial pentru persoane vârstnice, Casa Frențiu și alte 3 centre de îngrijire la domiciliu în Zalău, Beiuș și Tășnad.

II. PROIECTE

1. Scrierea a cel puțin 3 proiecte inovative din care cel puțin unul să fie finanțat și implementat până anul 2020.

2. Creșterea capacității organizației și a partenerilor (Rețeaua roma) de a contribui la integrarea socială a persoanelor de etnie romă.

III. RESURSE UMANE

1. Dezvoltarea profesională a personalului prin participarea fiecărui angajat la cel puțin două activități de formare profesională/an până în 2020.

2. Implicarea activă a unui număr de 400 de voluntari în activitățile ACEO până în 2020.

IV. FINANCIAR / STRANGERE DE FONDURI

1. Realizarea unei planificări bugetare multianuale (2017-2020) corelată cu strategia și elaborarea de bugete anuale de cheltuieli și venituri detaliate pe centre de cost.

2. Elaborarea unei strategii de management al riscurilor financiare și anticiparea unor măsuri de prevenire a efectelor negative asupra ACEO.

IV SISTEME INTERNE DE MANAGEMENT ȘI OPERARE

1. Elaborarea unui set (manual) de proceduri interne, adaptate structurii și dimensiunii ACEO, care este actualizat periodic, în funcție de modificările legislative sau de schimbările din organizație.

2. Formularea politicilor sectoriale ale domeniilor în care ACEO activează: politica de protecție a copilului, a vârstnicului, a voluntarilor și în situații de urgență /criză etc.

V. COMUNICARE ȘI RELAȚII PUBLICE

1. Dezvoltarea/îmbunătățirea unui sistem de comunicare internă prin intermediul unor instrumente de comunicare scrisă

2. Creșterea impactului pozitiv al comunicării cu mediul extern prin realizarea și implementarea unui plan de promovare a ACEO.

VI. ACTIVITĂȚI ECONOMICE

1. Evaluarea potențialului actualelor SC, entități economice și SES-uri înființate de ACEO spre a deveni profitabile astfel încât să constituie o sursă de venit constantă și flexibilă pentru activitățile, serviciile și proiectele ACEO.

Pr. Olimpiu TODOREAN

Comemorarea înaintașilor supurani

Credincioșii din Protopopiatul Supur au fost prezenți Duminică, 03 septembrie 2017, în Parohia Supuru de Jos la o sărbătoare de suflet prilejuită de hramul Bisericii Unite din Supur. Luna aceasta se împlinesc 15 ani de la reînvierea cultului Greco-Catolic Unit cu Roma, prin sfințirea Bisericii Greco-Catolice din Supur, ocazie cu care au fost omagiați preoții și cărturarii supurani care s-au remarcat în lupta pentru dezrobirea, propășirea și emanciparea românilor din vechiul județ Sălaj dar și din Ardeal.

Sfânta Liturghie a fost săvârșită de Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, înconjurat de un sobor de preoți, din care au făcut parte: părintele Țurcaș Gheorghe, vicar foraneu al Silvaniei; părintele Goje Vasile, protopop de Supur și paroh de Ardud; părintele Crișan Marius, paroh de Supur și Rătești; părintele Dragomir Tudor Iosif, paroh de Babța și Racova; părintele Cicșa Sabin, paroh de Coșeu și Mădăras; părintele David Mihai, paroh în Italia și diaconul Grațian Guiaș; spre bucuria și binecuvântarea credincioșilor care au participat la această sărbătoare de suflet a Supurului.

După citirea Sfintei Evanghelii, Preasfinția Sa, Virgil Bercea a rostit un cuvânt de învățătură despre piatra pe care au aruncat-o ziditorii, dar care a ajuns să fie în capul unghiului, dar și despre importanța memoriei pentru viitor (cine nu are memorie nu are viitor). După Sfânta Liturghie a urmat o slujba Parastasului pentru toți preoții și cărturarii supurani și sfințirea unui monument comemorativ, ridicat în cinstea acestora în curtea bisericii. Amintim dintre ei figurile proeminente ale lui Moise Sora Noac, Ioan Galu, Ioan Miclea, Ioan Coste, Andrei Cosma, Petru Cupcea, Emil Deac, Ioan Ardeleanu-Senior, preoți uniți și oameni de cultură, dar

și pe Victor Vanț, care, prin sacrificii aproape supraomenești, și-a văzut visul cu ochii, ridicarea și sfințirea noii Biserici Greco-Catolice din Supuru de Jos.

Cei de mai sus, adevărate repere morale s-au constituit în vii și reale modele de urmat de cei care azi vremelnice se găsesc în fruntea maselor de oameni și adeseori se pierd în lupte. Întoarcerea la rădăcini, cinstirea strămoșilor, prețuirea limbii, a altor atribute și simboluri naționale duc la menținerea națiunii pe un drum firesc, sănătos la păstrarea în viitor a ființei naționale. A urmat cuvântul invitațiilor, după care, protopopul Vasile Goje i-a înmănat Preasfinției Sale, Virgil Bercea, câteva cărți în semn de prețuire, dar și în amintirea vizitei pastorale făcute în Parohia Supuru de Jos. La final, preotul paroh a mulțumit Preasfinției Sale, oficialităților, invitaților și tuturor credincioșilor prezenți pentru dragostea, jertfelnicia și pentru ostenele depuse de-a lungul timpului pentru a fi împreună la această sărbătoare a parohiei. Toți cei prezenți au fost poftiți apoi la o agapă a comuniunii creștine.

Tinerii din Protopopiatul Marghita în vizita la Peștera Urșilor

Înainte de începerea noului an școlar, sâmbătă, 09 septembrie 2017, copiii Protopopiatului Marghita, jud. Bihor, au organizat o excursie de o zi la Peștera Urșilor din localitatea Chișcău, județul Bihor.

Excursia a fost organizată de către teologul Florin Bogdănel Timoš, responsabilul cu pastorația tinerilor din Protopopiatul Marghita, care a fost însoțit de către părintele Alexandru Fiț, preotul greco-catolic din Bocșa și părintele Gheorghe Cioară.

După ce au vizitat peștera, a fost vizitată Parohia Sfinții Trei Ierarhi „Vasile, Grigore și Ioan” din Municipiul Beiuș unde au vizitat „Oratoriul”, au servit prânzul și s-au bucurat în continuare de joacă. Partea administrativă și primirea grupului de copii a fost coordonată cu atenție de către Părintele protopop de Beiuș, Zima Zorel, ajutat de cantorul Măndruț Ferencz.

După servirea mesei, Părintele Fiț Alexandru a continuat diverse jocuri distractive cu tinerii pe

terenul din curtea bisericii. Activitatea s-a încheiat în biserică cu un cuvânt de învățătură ținut de către Părintele Alexandru, despre „Fidelitatea lui Hristos” sub oblăduirea Sfintei Fecioare Maria care, așa cum spunea Papa Francisc într-un mesaj „este mama Milostivirii, este întotdeauna aproape și îi ajută pe fiii săi care se află în pericol, iar în zilele noastre sunt atât de multe persoane care suferă discriminări și persecuții”.

La sfârșit au fost intonate pricesne adresate Sfintei Fecioare de către elevii Ghyula Narcisc din Parohia „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Ghenetea și elevul Heghyeși Mark din parohia „Sfinții Trei Ierarhi Vasile Grigore și Ioan” din Parohia Beiuș.

Aduc mulțumiri pe această cale Pr. Fiț Alexandru, Pr. Cioara Gheorghe, Fratelui Bogdănel, Biroului Pastoral al Eparhiei de Oradea, care au ajutat financiar această activitate.

Dinu COȘERARIU

Liturghie greco-catolică solemnă la Oderzo

Duminică, 17 septembrie 2017, în Parohia românească din Oderzo (TV), cu hramul „Madonna della Salute”, condusă de pr. Liviu Gheorghe Marian, a avut loc o Liturghie solemnă cu ocazia vizitei Preasfinției Sale Virgil Bercea, episcop Oradea și responsabil al comunităților din diaspora. Preasfințitul, cu o zi înainte, a prezentat cartea Mons. Iuliu Hossu, „Credința noastră este viața noastră”.

Liturghia solemnă a prilejuit participarea multor români din Oderzo și din zonă, precum și a prietenilor italieni. Serviciul coral a fost asigurat de cantorii Ionuț Știr, din Comunitatea de San Dona di Piave, respectiv de către domnul Avram Pop, din comunitatea „San Rocco” din Venezia Mestre.

Preafinția Sa Virgil a fost primit cu căldură de către credincioși și de o familie care, în numele tuturor, a oferit pâinea tradițională de „bun venit”.

Au concelebrat cu Preasfințitul Virgil: pr. Marian Gheorghe, pr. Prof. Roberto Giraldo OFM, arhimandrit al Bisericii noastre, Mons. Ioan-Alexandru Pop, coordonatorul preoților greco-catolici români din Italia, pr. Eduard Roman Constantin, administratorul Seminarului Greco-Catolic „Sfinții Trei Ierarhi” din Oradea, pr. Lucian Mihuț din San Dona di Piave, diaconul Giuseppe Munarini care a citit ecteniile. Distins oaspete la concelebrare a fost Mons. Pierpaolo Bazzichetto, abate-paroh al Domului, care a primit distincția de iconom stavrofor.

Episcopul i-a salutat pe cei prezenți și s-a oprit asupra Sfintei Evanghelii din duminica a întâia după Înălțarea Sfintei Cruci (Mc 8,34-9-1), proclamată în limba italiană și română, în care Însuși Mântuitorul îi invită pe cei care doresc să-l urmeze ca fiecare să-și ia propria sa cruce. Și așa continuă: „Și ce ar putea da un om în schimb pentru sufletului său? Pentru că oricine se rușinează de mine și de cuvintele Mele, în acest neam desfrânat și păcătos, și Fiul Omului Se va rușina de el când va veni în slava Tatălui Său cu sfinții săi îngeri”.

Excelența Sa s-a oprit asupra valorii crucii, „lemn de viață”, pe care Biserica, în această perioadă, ne invită să-l sărbătorim. A subliniat, după aceea, valoarea bucuriilor și a suferințelor comunității și a credincioșilor care trăiesc în diaspora, precum și a crești-

nilor italieni care-i primesc.

La sfârșitul Liturghiei, celebrată în ritul bizantin românesc - cu unele mici părți și în limba italiană pentru a favoriza implicarea credincioșilor locului în jertfa euharistică -, a fost conferită demnitatea de iconom stavrofor cu brâu roșu pentru loialitatea în cadrul bisericii părintelui Liviu Gheorghe Marian.

A urmat o agapă frățască oferită de comunitatea din Oderzo, moment la care au participat multe persoane. Printre ei îi amintim pe: Excelența Sa Mons. Corrado Pizziolo, Excelența Sa Mons. Bercea, Mons. Pierpaolo Bazzichetto, mulți prieteni români și italieni. Au fost prezenți și pr. sincel Vasile Alexandru Barbolevici, decanul de Triveneto, P. Raimondo Salanschi cu familia acestuia și alți preoți diecezani din zonă.

Cântecele Anișoarei Staicu, Cludiei Dancă și ale dl. Ionuț Știr au animat agapa, pregătită cu multă dragoste de către membrii comunității din Oderzo. Unii credincioși s-au strâns de multe ori în dansul tradițional numit „Hora”.

Foarte apreciate au fost intervențiile doamnei Carina Cesa Sava, președinta Asociației Culturale Române „George Enescu”.

Toți și-au exprimat satisfacția pentru prezența celor doi episcopi și a preoților, exprimându-și aprecierea față pentru noul stavrofor Părintele Liviu Gheorghe Marian, foarte iubit și de credincioșii de rit latin.

Agapa a fost o ocazie de întâlnire pentru credincioși, inclusiv pentru cei tineri care au putut gusta mâncăruri tradiționale și să se apropie de tradițiile străvechi.

Giuseppe MUNARINI

Ziua Limbii Române

Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai” din Oradea a găzduit marți, 29 august 2017, un eveniment dedicat Zilei Limbii Române. Ziua Limbii Române se sărbătorește în România la 31 august. Propunerea legislativă a fost inițiată în 2011, la propunerea senatorului PNL Viorel Badea, fiind semnată de 166 de parlamentari aparținând tuturor partidelor parlamentare din România. În expunerea de motive, inițiatorul propunerii legislative explică faptul că „importanța limbii române nu trebuie marginalizată de tendințele actuale către globalizare, deoarece limba română reprezintă fundamentul identității naționale, un punct deosebit de important pentru consolidarea unei societăți puternice și unite”.

Doamna director a Bibliotecii Județene, Ligia Mirișan, alături de coordonatoarele proiectului: doamnele Miorița Săteanu și Mihaela Dindelegan au reliefat importanța sărbătoririi acestei zile dedicate limbii române. De asemenea și Preasfinția Sa Virgil Bercea a vorbit despre frumusețea aceste „doamne”, care este

limba română.

Prelegerea tematică din acest an a purtat numele de „Cioran și muzica”. Momentele muzicale au fost asigurate de către Adina Hodișan, Raul Silaghi, Liliana Ioniță Budău, Alexandrina Chelu și Maria Matei.

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

De la Șimleu la Sighetu Marmăției

Un grup de aproximativ 70 de tineri au parcurs 165 de km pe jos, de la Șimleu Silvaniei la Sighetu Marmăției pentru a-i cinsti pe martirii bisericii catolice.

Acest pelerinaj este un drum, dar nu ca oricare altul, ci unul în care jertfa, rugăciunea și cântecul își fac simțită prezența timp de zece zile, iar prietenii dincolo de aceste câteva zile. Este un drum în care fiecare pelerin renunță la confortul de acasă, la mofturi, la internet cu scopul de a-i cunoaște pe martirii bisericii, de a-i cinsti, de a cunoaște istoria bisericii, cu scopul de a se ruga împreună cu alții în același timp și în aceleași condiții, cu scopul de a socializa și de a învăța unii de la alții.

Așa cum li s-a spus la Sighet pelerinilor, salut și simpla lor prezență reprezintă o „gură de oxigen” pentru comunitățile prin care trec. Liturghiile sunt vii, sunt animate de voci tinere, de instrumente muzicale, de cântări și rugăciuni rostite cu drag și cu putere, în ciuda efortului fizic pe care fiecare îl depune mergând zeci de kilometri zi de zi până la țintă.

Ca în fiecare an, odată ajunși la Sighet, pelerinii au parte de câteva zile de reculegere spirituală, o încununare, o răsplată pentru jertfa lor. Și anul acesta, în data de 29 de august, tinerii pelerini au avut privilegiul de a-i revedea și de a-i asculta la Închisoarea-Memorial de la Sighetu Marmăției pe câțiva dintre foștii deținuți politici care au participat la Liturgia celebrată pentru ei și în memoria tuturor martirilor bisericii.

Pelerinii au meditat asupra întrebării tânărului bogat din Evanghelia după Matei 19,16: „Ce BINE să fac pentru a moșteni VIAȚA VEȘNICĂ?”. Astfel, au încercat să separe binele de rău, au încercat să descopere care sunt regulile de „circulație” pentru a putea trăi cu bucurie fiecare zi, au încercat să își stabilească

ținte și să învețe cum să ia decizii într-un mod plăcut lui Dumnezeu și au învățat că viața veșnică nu e doar ceea ce urmează după moarte, ci este o stare a sufletului în care este prezent Christos.

Aducem recunoștință lui Dumnezeu pentru aceste zile rodnice!

Mulțumim organizatorilor acestui pelerinaj, Congregației „Don Luigi Orione” - Oradea, care an de an sprijină această frumoasă acțiune!

Mulțumim tuturor comunităților care au găzduit grupul de pelerini!

Mulțumim postului Radio Maria, care a transmis Liturgia animată de pelerini de la Închisoarea din Sighet!

Mulțumim tuturor celor care s-au rugat pentru pelerini și au susținut acest pelerinaj!

AMO, pelerin

Scrisoarea Episcopilor catolici despre apărarea familiei și căsătoriei

Dragi frați și surori în Cristos,

Cu spirit profetic, vizionara de la Fatima, sora Lucia dos Santos, în 1981, cu ocazia fondării Institutului Ioan Paul al II-lea din Roma, dedicat studiilor pe tema căsătoriei și a familiei scria: „bătălia finală dintre Dumnezeu și împărăția satanei va fi pentru căsătorie și familie. Nu vă fie teamă”, a adăugat ea, „căci oricine lucrează pentru sfințenia căsătoriei și a familiei va avea mereu de suferit și se va lovi de tot felul de împotriviri, căci familia este chestiunea decisivă”, dar cu multă speranță sora Lucia încheia „dar Ea îi va zdrobi capul”. Astfel sora Lucia lega de devoțiunea la Inima neprihănită a Mariei lupta pentru apărarea familiei de orice rău, dar și victoria asupra asalturilor satanei.

În ultimele decenii asistăm în Europa și în lumea întreagă la un adevărat atac asupra instituției familiei și a căsătoriei, un război subtil dus paradoxal în numele libertății, al unei libertăți greșit înțelese care răstălmăcește semnificația termenilor de căsătorie și de familie. Gravitatea vine din faptul că se atentează astfel la temeiul creației, cu adevărul despre relația dintre bărbat și femeie, despre transmiterea vieții, despre educația copiilor. Cum oare noi Episcopii din România să nu ne exprimăm îngrijorarea față de apărarea căsătoriei și a familiei?

Salutăm cu mare speranță inițiativele din societatea civilă, a numărului mare de asociații și fundații care s-au grupat pentru a apăra căsătoria și familia. Le încurajăm și le susținem cu rugăciunea noastră.

În această rugăciune punem și Referendumul care probabil se va ține în viitorul apropiat, octombrie-noiembrie, și care vizează modificarea articolului 48 din Constituția României. Ne exprimăm acordul pentru înlocuirea expresiei „uniune liber consimțită între soți” cu „uniune liber consimțită între un bărbat și o femeie” în viitoarea Constituție a României, considerând-o ca o necesară măsură de ocrotire a căsătoriei și a familiei.

Le cerem tuturor credincioșilor și oamenilor de bunăvoință din întreaga societate să susțină acest demers acasă, la muncă, oriunde au ocazia de a se întâlni cu prieteni, rude, cunoscuți. Propunem aceasta ca pe o formă de apostolat și ca pe o puternică mărturie de recunoaștere și promovare a frumuseții căsătoriei și familiei așa cum a voit-o Dumnezeu și un răspuns dat campaniei subtile de distrugere a căsătoriei. Încredințăm ocrotirii Inimii neprihănite a Mariei întreaga operă de susținere a familiei cu speranța că și România se va alătura statelor europene care au introdus în Carta lor fundamentală precizarea cu privire la căsătoria dintre un bărbat și o femeie.

Le cerem preoților ca până la sfârșitul lunii octombrie, dedicată sfântului rozariu, în fiecare duminică să recite rugăciunea: „Sub ocrotirea ta alergăm, sfântă Născătoare de Dumnezeu, nu ne disprețui rugăciunile în nevoile noastre, ci ne mântuiește oricând de toate primejdiile, Fecioară slăvită și binecuvântată. Amin.”

Episcopii catolici din România

Invitație: Întâlnirea Eparhială a Tinerilor

„Iată, slujitoarea Domnului: fie mie după cuvântul tău” (Lc 1,38), aceasta este tema pe care Sfântul Părinte Papa Francisc o propune pentru a XXXIV-a Zi Mondială a Tineretului, 2019, din Panama.

Dorim să le propunem tuturor tinerilor din Eparhia noastră o întâlnire, pe data de 7 octombrie 2017, în care să medităm la acest verset și la fel ca Maria, să dăm un răspuns afirmativ Bunului Dumnezeu.

Știm cu toții că Biserica a decis ca în anul 2018 să propună un sinod prin care să se întrebe cum să însoțească tinerii să recunoască și să accepte chemarea la plinătatea vieții și a iubirii și să ceară tinerilor să o ajute în identificarea celor mai eficiente modalități de a anunța Vestea cea Bună în zilele noastre.

În acest sens, vă aștept pe toți la Oradea, rugându-vă pe toți preoții, responsabilii de instituții și grupuri de tineret, și totodată președinților de asociații, să promovați acest eveniment în rândul tuturor tinerilor din eparhia noastră, ca bucuria noastră să fie deplină.

Vă aștept cu drag,

+ Virgil BERCEA

